

Драпогуз М.А.

аспірант,

Науковий керівник: Євстюніна Ю.В.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Одеський регіональний інститут державного управління

Національної академії державного управління

при Президентові України

**АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ
PUBLIC VALUE GOVERNANCE
В РЕАЛІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНОЇ ТА КОМУНІКАТИВНОЇ
ПОЛІТИК УКРАЇНИ**

Наразі, для публічного управління є потреба в інструменті, який би створив баланс між національним та регіональними інтересами в політиці і культурі. Автор вважає, що використання деяких концептів Public Value Governance можуть створити ефективний та збалансований зв'язок між об'єктом та суб'єктом управління, що уможливить реалізацію Європейських та національних культурних стратегії в Південній та Східній Україні.

Глобальні та національні кризові стани, в поєднанні з військовою агресією сусідньої держави, вимагають від України впровадження високоефективних технологій публічного управління. Визнаючи себе європейсько орієнтованою країною, державний апарат разом з органами місцевого самоврядування прагнуть використовувати європейські та західні моделі публічного управління. Серед сучасних практик, які успішно розвивають і пристосовують Німеччина, Франція, Британія та США є Good Governance, Post New Public Management, Public Value Governance [3]. Остання модель, на думку автора, є найактуальнішою для сучасної політичної ситуації в Україні тим, що створює можливість уникнути ескалації конфлікту інтересів у політичних протистояннях. Ідея Public Value Governance [8], запропонована М. Муром та розвинута сучасними науковцями Майнхардом Т. [7], Ругартсом М. [9], Бризоном Д. [6] та ін., передбачає визнання суб'єктом управління цінності об'єкта управління, метою своєї діяльності. Це означає, що потреби об'єкта визначають не через субординаційні зв'язки між суб'єктом та об'єктом, а через стратегування управлінського процесу у відповідності з цінностями суб'єкта управління. До створення управлінських стратегій долучаються широкі кола суспільства та експертів. Це зменшує витрати матеріальних

ресурсів, та головне, кількість часу на визначення потреб об'єкта управління. Оригінальна ідея Мура полягає у акторі-управлінці, який дає оцінку предмету управління як суспільній цінності [8, с. 140]. Надалі, за авторським методом Мура *strategic triangle* [7, с. 6], визначається три ціннісні категорії предмета управління: його істотність для соціальної системи; його підтримка та зацікавленість у ньому з боку платників податків; можливості, які створює предмет управління. Водночас, така модель потребує якісних горизонтальних зв'язків між об'єктом та суб'єктом управління, розвиненої політичної культури та актуального професійного рівня управлінців.

Наочним прикладом та показником потреби у використанні окремих локальних стратегій є масштабне соціальне опитування, яке було впроваджено Соціологічним дослідницько-інформаційним центром «Пульс» у 2021 р. [4]. Результатом опитування стало визначення протилежності у сприйнятті цінностей Майдану і потреби патріотичного виховання на Західній та Південній Україні.

Чинником різниці сприйняття одних і тих же цінностей різними регіонами, є різний за часом і умовами історичний процес індустріалізації Півдня та Заходу України, що спричинив різний вплив культури модерну на суспільства цих регіонів. Родинна модель традиційного суспільства України складається з батька, як голови і єдиного джерела доходів та живлення родини; матері, як центру, якій формує внутрішні правила родини; багатодітності, як середовища первинної соціалізації індивіда. Деформація цінностей на Західній Україні під впливом індустріалізації розпочалася в середині ХХ ст. Після зміни режиму окупації, радянська влада впроваджує, директивним стилем управління, прискорений темп індустріалізації регіону. Під час впровадження індустріалізації, можна визначити такі деформації родинних та суспільних цінностей: чоловіча стать була задіяна на ненормованих роботах, що спричинило порушення традиційного укладу родини; рівень життя та соціального забезпечення мав загальний характер та загально низьку якість, чим деформувався елемент батька, як гаранта добробуту родини; жіночу стать задіяли на виробництві, чим деформували елемент матері, як центру створення внутрішнього добробуту. (при цьому, батько губив значення єдиного джерела достатку); міцним фактором формування ролі батька, як комутатора дітей та суспільства була релігійна система. Знищення цього фактору як цінності, деформувало зв'язки не тільки у родині, але й зруйнувало традиційну цінність вікової/соціальної ієрархічності у суспільстві.

Цікаву думку наводить Константинова В.М. [2]. Її дослід свідчить про деформацію цінності традиційної родини ще за часів індустріалізації Півдня України Російською Імперією. Соціальні трансформації

класичного суспільства, описані Боринштейном Є.Р., ідеологією модерна, внесли зміни до ціннісних систем традиційної родини та структури суспільних відносин: поява робітничої солідарності, яка формувала соціально-економічні стосунки суспільства, виключаючи цінність ієрархії соціального та вікового статусу; рівень добробуту родини вже залежить більше від залученості батька в суспільні робітничі стосунки, ніж від його особистісних якостей; можливість самореалізації жінки у більш складному модерному суспільстві створює зсув родинних цінностей від функціонального значення жінки в родині в бік розвитку її особистісних якостей [2, с. 171].

Застосовуючи модель Мура *strategic triangle* до розглянутого прикладу, ми можемо констатувати наступне: в Західній Україні суспільство менше деформоване модерновими процесами індустріалізації ніж в Південній та Східні її частинах. (це говорить нам про істотність предмету патріотизму, традицій, релігії та мови в більш класичному суспільстві Західної України, ніж в більш індустріальному суспільстві Південної та Східної України) ; в Західній Україні програми по розвитку культурної та комунікативної політик в традиційному і національному дискурсі більш популярні серед платників податків, ніж на Півдні та Сході; можливості створення культурного та комунікативного середовища з традиційним та національним підґрунтям, в Західній Україні мають більше перспектив на реалізацію, ніж для суспільства Південної та Східної України.

Використання принципів моделі *Public Value Governance* в стратегуванні галузевих політик в Україні є актуальним і може сприяти зменшенню політичної напруги в регіонах, з не однорідним національним та культурним суспільством. Розробка та впровадження локальних стратегій розвитку культурної, молодіжної та комунікативної політик, заснованих на принципах Європейської стратегії розвитку культури в Південному та Східному регіонах, відповідали б потребам локальних суспільств та утримували б від появи масових сепаратистських настроїв.

Список використаних джерел:

1. Водотика Т. Модернізаційні та урбанізаційні процеси на Півдні України (друга половина XIX – початок XX ст.). – Регіональна історія України, 2016 – dspace.nbuv.gov.ua. Режим доступу: <http://surl.li/bajxb> (дата звернення: 21.12.2021).
2. Константінова В.М. Політична складова життя південноукраїнських міст в другій половині XIX – на початку XX ст. Режим доступу: <http://surl.li/bajxd> (дата звернення: 21.12.2021).
3. Кухарева Г.П. Впровадження світової теорії та практики при реформуванні публічного управління України. *Інвестиції: практика та досвід*. 10 (2018): 106–111. Режим доступу: <http://surl.li/bajxk> (дата звернення: 21.12.2021).

4. Пріоритетні завдання державної культурної політики в умовах подолання соціально-економічної кризи. Аналітична записка. Режим доступу: <http://old2.niss.gov.ua/articles/2225/> (дата звернення: 21.12.2021).

5. Поколение молодых украинцев жизненные приоритеты, политическая активность, и социальная память Социологический информационно-исследовательский центр «Пульс» (г. Одесса) в партнерстве с Международным экспертным клубом (МЭК) (г. Киев). Результаты массового репрезентативного выборочного опроса молодёжи Украины в возрасте 14-18 лет. Режим доступу: <http://surl.li/bajxm> (дата звернення: 21.12.2021).

6. Bryson, J. M., Crosby, B. C., & Bloomberg, L. (2014). Public value governance: Moving beyond traditional public administration and the new public management. *Public administration review*, 74(4), 445–456. Режим доступу: <http://surl.li/bajxn> (дата звернення: 21.12.2021).

7. Meynhardt, Timo, et al. «Public value performance: What does it mean to create value in the public sector?» *Public sector management in a globalized world* (2017): 135-16.0. Режим доступу: <http://surl.li/bajxo> (дата звернення: 21.12.2021).

8. Moore, Mark H. «Creating public value: Strategic management in government» (1995). Режим доступу: <http://surl.li/bajxq> (дата звернення: 21.12.2021).

9. Rutgers, M. R., & Overeem, P. (2014). Public Values in Public Administration Recognizing Public Value. *Journal of Public Administration Research and Theory: J-PART*, 24(3), 806–812. Режим доступу: <http://surl.li/bajxr> (дата звернення: 21.12.2021).

10. Williams, Iestyn, and Heather Shearer. «Appraising public value: Past, present and futures». *Public administration* 89.4 (2011): 1367–1384. Режим доступу: <http://surl.li/bajxt> (дата звернення: 21.12.2021).